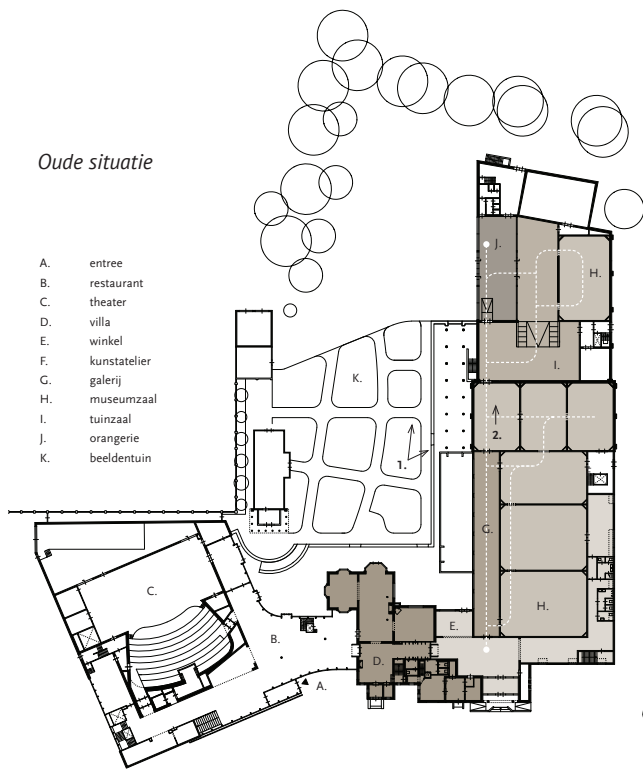

Ingetogen architectuur brengt plezier in vakman- schap en ambacht

De uitbreiding van het museum Singer Laren door Bedaux de Brouwer architecten krijgt veel lof. Het project werd door de BNA uitgeroepen tot het Gebouw van het jaar 2022 en won ook de publieksprijs. De jury stelt dat de aanbouw het museum 'naar het hoogste architectonische niveau tilt'. En aan dat hoge niveau werkten aannemer Heilijgers en leidekkersbedrijf Willem van Boxtel BV mee. Uit een samenwerking die alle ruimte geeft aan het ambacht van alle bouwdisciplines ontstond iets moois.

Architect Joyce Verstijnen en Dennis Schuurkes, senior projectleider van Bedaux de Brouwer architecten, vertellen gepassioneerd over hun project. Het bureau verwierf de opdracht in een competitie met twee andere bureaus. De uitbreiding van het museum zou een volgende stap zijn in een lange reeks van verbouwingen en toevoegingen die het in 1911 opgerichte museum onderging. Verstijnen: “Aanvankelijk bestond het museum alleen uit een villa. Daaraan is door de jaren heen veel toegevoegd. En nu met het verwerven van een nieuwe collectie van Els Blokker, was er een behoefte aan weer twee nieuwe museumzalen. In ons plan besloten we met de toevoeging direct ook meer eenheid te brengen in de uitstraling van de museumzalen.” De architecten bogen zich over de indeling, de detaillering en zelfs meubilair en de sokkels van de expositie ruimte. Schuurkes: “Met een team van bouwspecialisten die aannemer Heilijgers selecteerde waren we in staat onze hoog gestelde ambities te halen. Vaak in klein teamverband overlegden we met de leidekker en metselaar om tot het best haalbare resultaat te komen.”

Esthetiek

Het BNA juryrapport: ‘Bescheiden als de architecten zich hebben opgesteld, valt er ook een aantal markante details te ontdekken, zoals het messcherp gesneden puntedak.’ Die messcherpe kwaliteit is door leidekkersbedrijf Willen van Boxtel uit Weurt nabij Nijmegen gerealiseerd. Het dak sluit in het ontwerp van Verstijnen naadloos aan op de hoogte en uitstraling van het dak van het bestaande leigedekte dak. “Een keramische lei waarnaar we lang hebben moeten zoeken. De oorspronkelijke Engelse fabriek bestond niet meer, maar er was nog wel een lei te vinden die gemaakt wordt door Creaton die de fabriek had overgenomen. Directeur Rob van Boxtel: “We hebben de leipan aangekocht via SCU, Creaton Benelux/Marley in de kleur ‘Arhurst.’

De onderlinge verschillen in dit gebakken product zijn minder dan bij natuurleien, maar voor dezelfde uitstraling gebruikten we leien uit vijf of zes verschillende pallets. Helaas bestaan er geen vormdelen om de bijzondere hoeken en nokken. Daar hebben we alternatieven voor gevonden.”

Techniek

Het leidak bestaat uit drie dakvlakken. Het eerste dakvlak, dat aansluit op het bestaande deel loopt aan de achterzijde twee meter steil naar een twee meter lager liggend plat dak. Van Boxtel: “We hebben dit gedetailleerd als een zadeldak met lood afwerking en in specie gelegde nokvorsten die we ook nog hebben vastgeschroefd.” Het tweede en derde dakvlak maken een lichte hoek waarmee het nieuwe gebouw de tuin omarmt. De leidekker schroeft de leipannen op regels. “Ze worden niet met haken vastgelegd maar liggen wel als leien over elkaar waarbij de derde laag de eerste overlapt. We gebruikten een laser om de regels uit te meten en daarna was het

aan de leidekker om secuur de strakke lijnen te houden.”
“Bij het dakvlak met de uiterst flauwe helling hebben we bijzondere aandacht besteed aan de onderlaag. Hier is de hoogwaardige damp-openfolie van Morgo (Morgo Top FH) met een flinke overlap verlijmd op het dakbeschot. Een zelfklevende band verbindt de regels met het dak. Dit werk hebben we zelf uitgevoerd. We beschikken over de juiste certificering om dit te mogen doen. De aannemer wilde ook bij voorkeur maar met één partij voor het dakwerk te maken hebben in verband met kwaliteitsgaranties. Dit flauwe dakvlak is met deze detaillering gegarandeerd waterdicht.”

“Omdat de architect geen voorstander is van grote dakgoten en afvoerbuizen langs de gevel kozen ze voor verholen goten boven het opgaand metselwerk in een ranke variant met een overloop functie. We ontwierpen een mooie afvoerbuis die bijna onzichtbaar het water afvoert. Als het

echt gaat hozen, stroomt het overschot aan water direct van het dak af naar beneden in de tuin.”

Bij de aansluiting van het dak op de bijzondere opgemetselde schoorsteen krijgt regenwater geen kans onder de leipannen te komen. Van Boxtel zorgde voor een waterdichte detaillering. “Ik ben geen voorstander van een verholen goot die hier doorgaans wordt ontworpen. Er moet geen water onder de leien komen. Een loden indeklei met daarboven

een geprofileerd loket zorgt voor een afvoer over de leien. Het werk is uitgevoerd met twee leidekkers en de hulp van een leerling leidekker. Voor het zinkwerk hebben we ervaren vaste krachten in ons bedrijf.”

Veiligheid

Van Boxtel: “De veiligheid was uitstekend op orde. Er was een fantastische steiger ook op de kopse kanten, helemaal rondom. Ook waar ik niet eens hoefde te werken. En niet van die smalle maar mooie brede steigers die goed begaanbaar waren en waarmee ook de diverse onderaannemers goed uit de voeten konden.

Samenwerking

“We hebben enorm geboft om met deze betrokken partijen”, zegt Schuurkes. “Aannemer Heiligers zorgde voor een team aan vakmensen met wie we steeds in nauw overleg best haalbare oplossingen vonden. Zelfs directeur Evert van Os zegt over de samenwerking: “Ik kreeg van het bouwteam nooit de ‘nee’, maar altijd de ‘als we het zo doen, dan kan het’. Uiteindelijk is alles gerealiseerd, zoals het op tekening stond, met dezelfde kwaliteit, maar met slimme onderhuidse besparingen. Binnen budget en binnen de tijd, een unicum in de cultuursector.”

Schuurkes; “En dat betekent niet dat we soms geen moeilijke gesprekken voerden. Vooral wanneer we, om onze ambitie te behouden, moesten vechten om het beste eruit te halen. Maar we kwamen er altijd uit.”

Duurzaamheid

De duurzaamheid van het plan schuilt in het hergebruik van bestaande bouw delen schrijft BNA in haar juryrapport. Er is niet meer gesloopt dan nodig. Zo sluit de dakconstructie aan op het bestaande casco. Maar de duurzaamheid zit

ook in de aandacht voor makers en materiaal. ‘Schuurkes: “Je zag dat de mensen waarmee we het plan realiseerden het fijn vonden weer met hun ambacht bezig te zijn. Iedereen die er aan meewerkte had plezier in het werk. Dat verhoogt de waarde van het resultaat en dat ervaren de bezoekers aan het museum nu.”

Van Boxtel: “Er is gekozen voor duurzame materialen en hoogwaardige producten om een lange levensduur te garanderen. Mits zorgvuldig onderhouden wordt, hebben we er alle vertrouwen in dat het dak haar rol de komende decennia zal vervullen.”

De nieuwe vleugel van Museum Singer Laren werd het Beste Gebouw van het Jaar 2022 en won ook de publieksprijs. Het is niet eerder voorgekomen dat een gebouw door zowel de jury als het publiek wordt bekroond. Verstyjnen: “Ik denk dat het winnen van de BNA prijzen een signaal is dat er in de wereld een groeiende behoefte is aan een meer ingetogen architectuur. In een wereld met schaarste aan materiaal en ruimte past een andere ontwerphouding. Die laten we met ons bureau en in het bijzonder met dit project zien.” ●

Dit artikel kunt u lezen op www.dakweb.nl

OPDRACHTGEVER: STICHTING SINGER LAREN

ARCHITECTEN: BEDAUX DE BROUWER ARCHITECTEN

AANNEMERS:

- HEILIGERS (BOUWKUNDIG), AMERSFOORT

- UNICA (INSTALLATIE), ZWOLLE

- ABCO BEVEILIGING (BEVEILIGING), DUIVEN

- VAN DER TOL B.V. (TUIN), AMSTERDAM

LEIDEKKER: WILLEM VAN BOXTEL BV, WEURT